

A laktanya és helyőrség üzemanyag szolgálat munkája a zökkenőmentes szakanyagbiztosítás területén

Kovács Imre őrnagy és Ledényi Béla főhadnagy

„A szerzők e cikk megírását éves felkészítési feladatuk részeként kapták és annak keretében igen jól összefoglalják a hadműveleti-harcászati magasabbegység alárendeltségébe tartozó katonai szervezeteknél kísérleti jelleggel létrehozott laktanya üzemanyag-szolgálati működésének tapasztalatait.

Célszerű változat formájában és útmutatóként adják közre a laktanya üzemanyag-szolgálatok összetevékenységét meghatározó fontosabb elveket, valamint a működésüket elősegítő és befolyásoló tényezőket.

Részletesen elemzik a harcászati és békeállás szakfeladatainak egyidejű és komplex végrehajtási lehetőségeit, változatait, különös tekintettel az erők és eszközök célszerű alkalmazására, az anyagi és pénzeszközök hatékonyabb felhasználására és a szakanyag-gazdálkodás intenzív továbbfejlesztését célzó törekvések figyelembevételére.

A cikk tanulmányozása során sok olvasóban ezek kapcsán több gondolat születhet, vagy a többi seregtesteknél ettől eltérő változatokat alkalmaznak. Ennek megismerése céljából azzal a határozott szándékkal tesszük közzé a cikket, hogy várjuk az olvasók vitacikkeit-leveleit”.

MN Üzemanyag Szolgálat Főnökség

A Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek harcászati helyzetbe helyezése, a kiképzési feladatok hadtápbiztosításának magasabb szintű végrehajtása, az anyagi- és pénzeszközök koncentráltabb, hatékonyabb felhasználása, az aránytalan leterheltségek megszüntetése, valamint a szolgálati-, élet- és munkakörülmények javítása érdekében az 1960-as évek elejétől egyes laktanyákban a magasabbegységek, majd a seregtestek irányításával részlegesen vagy teljesen összevont csapathadtáp szervezeteket hoztak létre.

Az összevont hadtáp szervezetek létrehozását indokolta az is, hogy az egy ugyanazon laktanyában diszlokált egységek egyrésze csak a hadtáp szolgálataik részeivel, illetve csak „M” törzsekkel rendelkezett. A teljes hadtáp állományal rendelkező csapatok az „M” készletek decentralizálása, a felállítási helyhez

történi közelítése céljából nagyobb mennyiségű „M” anyag tárolására lettek kötelezve.

A 70-es évek második felében a Magyar Néphadsereg hadtápgazdálkodásának intenzív fejlesztése érdekében a néphadsereg hadtáp vezetése kereste a megvalósítás lehetőségeit. A már működő összevont hadtáp szervezeteknél szerzett tapasztalatok megfelelő alapot szolgáltattak a laktanyahadtápok kísérleti jellegű bevezetéséhez.

A rendszerbeállt laktanyahadtápok bizonyították létjogosultságukat. Megvalósult az egy laktanyában diszlokált katonai szervezetek hadtáp erőinek, anyagi és pénzeszközökének centralizálása, hatékonyabb felhasználása, a gazdálkodási és ellátási folyamatok komplex, valamennyi egységre történő kiterjesztése, a leterheltségi aránytalanságok csökkentése, javult a laktanyahadtápbba bevont, befogadott és utalt egységek hadtápbiztosításának szervezetsége.

Debrecen helyőrségben 1980 január 01-től a fenti rendszer merőben új formát öltött. Különböző seregtest alárendeltségű, két önálló laktanyában elhelyezett három katonai szervezet hadtáp állományát vonták össze. Az így megalakult laktanyahadtáp magán viseli a hadtáp gazdálkodás intenzív továbbfejlesztését szolgáló helyőrség alapvető jegyit.

A tanulmány további részében a laktanyahadtáp egyik alapvető szolgálatának – a laktany üzemanyag-szolgálat – munkájával foglalkozunk.

A Magyar néphadsereg hadtáp szolgálat főnökségei – így az Üzemanyag Szolgálat Főnökség is – törekedtek az egy helyőrségben diszlokált katonai szervezetek centralizált ellátásának megoldására. Ennek megfelelően az egy helyőrségben teljes hadtáppal élő egy vagy két katonai szervezetekhez anyagellátás szempontjából utalták a többi katonai szervezetet.

Az ellátó katonai szervezet üzemanyag-szolgálatának munkája magán viseli a helyőrség üzemanyag-szolgálat leglényegesebb vonásait.

I.

A békeellátás és a harckészültségi feladatok üzemanyag-ellátása területén a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat feladatainak végrehajtását egy sor tényező befolyásolja.

- A befolyásoló tényezőket három alapvető csoportra lehet osztani. Ezek:
- a harckészültség és mozgósítás szakanyag-biztosítása;
 - a szolgálat kiképzése;
 - a békeellátást és gazdálkodást befolyásoló tényezők.

Ezek a befolyásoló tényezők természetesen hatnak az üzemanyag-szolgálat főnök tervező, szervező, irányító tevékenységére is.

Részletciben:

a harckészültség és mozgósítás szakanyag-biztosítását befolyásoló tényezők:

a) A laktanyahadtápbba (helyőrség) bevont, a szakanyag-ellátásra utalt, a felállítandó és befogadott egységek száma, készenléti ideje, a meglévő és a népgazdaságból biztosított technikai eszközök mennyisége, típusmegoszlása.

b) A katonai szervezetek magasabb harcckészültségi fokozatba helyezésének és mozgósításának helyi (laktanyában, egyedi elhelyezésben, helyőrségen kívül), kötelezettségeik, feladataik a végrehajtás során (befogadó, keretátadó, anyag-tároló).

c) A csak „M” anyagátárolásra kiadott „M” utalványok, a tárolandó anyagkészletek mennyisége, a feladat végrehajtása időszakában a vételzés ideje.

d) A magasabb harcckészültségi fokozatokba helyezés, a körletek elfoglalása és az összekovácsolás végrehajtásához felhasználásra kerülő anyagkészletek tárolásának feltételei.

e) A saját és ellátásra utalt, valamint a bevont katonai szervezetek harcckészültségi körleteinek távolsága, az összekovácsolások időtartama.

f) A hadiszervezetre történő áttérés folyamatában laktanyában, helyőrségen kívül végrehajtandó anyagvétellek nagysága, a szállítások távolsága.

g) A bevont és utalt katonai szervezetek népgazdaságból biztosított gépjárműveinek feltöltési helyei és módja, valamint beérkezésük üteme. (egy helyen, egységenként, önállóan vagy kombináltan.)

h) A békében meglévő és a bevonuló tartalékos szakállomány életkora, kiképzettsége és összekovácsoltságának foka.

i) A rendelkezésre álló beépített, zárt és nyitott tárolóterek kapacitása, valamint azok elhelyezkedése a laktanyában (helyőrségben).

j) A katonai szervezetek biztosítási körletének nagysága.

A szolgálat kiképzését befolyásoló tényezők:

a) A békében rendszeresített beosztások és azok feltöltöttsége.

b) A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatába bevont személyi állomány eredeti beosztása.

c) A bevont egységek háborús rendeltetése.

Békeellátást és gazdálkodást befolyásoló tényezők:

a) A bevont katonai szervezetek béke feltöltöttségi szintje, a meglévő harcés gépjármű eszközeinek mennyisége, korszerűsége, típusmegoszlása.

b) A bevont szervezetek és szakanyagellátásra utaltak száma, azok anyagfelhasználásának nagysága, az egységek feladatainak jellege.

c) A katonai szervezetek helyőrségen belüli diszlokációja (egy vagy több laktanyában, objektumhan).

d) Az ellátandó és ellátó katonai szervezetek alárendeltsége.

e) A laktanya, illetve helyőrség üzemanyag-szolgálat vezetése milyen szintű katonai szervezet keretében alakul meg, valamint a bevonható szakállomány létszáma (egység, ö. z., vagy intézet).

f) A békében rendelkezésre álló folyékony szállítótér és tárolótér kapacitás.

g) A békében szükséges szakanyagok szortimentjének és felhasználásának nagysága.

h) A kiszolgáló objektumok, szaktechnikai eszközök mennyisége, elhelyezése, kapacitása, elhasználódásuk foka.

i) A laktanyában (helyőrségben) meglévő javító műhelyek jellege, kapacitása.

j) A CSSZR megléte, működése, illetve hiánya.

II.

A befolyásoló tényezők tagozódását figyelembe véve az üzemanyag-szolgálat feladatait a következőkben foglaljuk össze.

1. HKSZ és M szakanyagbiztosítás területén

Az ellátó egység üzemanyag-szolgálatának az ÁHKSZ időszakában meg kell tervezni a saját és felállítandó katonai szervezetek „M” szakanyagszükségletét. Szakmai segítséget kell nyújtani a bevont és szakanyagellátásra utalt egységeknek a tervezéséhez.

A tervek megfelelő színvonalú elkészítése érdekében az üzemanyag-szolgálat főnökének ismernie kell a saját és ellátandó egységek sajátosságait, a VKF HKSZ-i utasításának az üzemanyag-szolgálatra vonatkozó haderőnemi kiegészítését.

Az elkészített és jóváhagyott tervek alapján meg kell alakítani a készleteket. A szakanyagok lépcsőzését, málházáshoz történő előkészítését a katonai szervezetek alaprendeltetéséből fakadóan, a kiadási és málházási idők figyelembevételével kell végrehajtani.

A tárolási rend kialakításánál célszerű az alábbi változatokat figyelembe venni:

1. A népgazdaságból bevonuló gépek első feltöltéséhez tervezett hajtó- és kenőanyagokat kikülönítve, a lehetőségekhez mérten a felhasználás helyéhez közel, illetve a gyors málházást biztosító helyen, megalakítani, illetve megfelelő mennyiségű szállító gépjármű megléte esetén már az ÁHKSZ időszakában felmáházott állapotban tárolni.

2. Rövid feltöltési idő, kevés munkaerő és a szállítóeszköz hiánya esetén a gépjárművekhez norma szerint járó technikai eszközöket az ÁHKSZ időszakában az aleggységek „M” raktáraiban megalakítani és tárolni.

3. Azokban az esetekben, ha a katonai szervezetek aleggységei ellátó rajokkal (szakaszokkal) rendelkeznek, részükre az elrendelt készleteket az egység raktárkészletektől elkülönítve a bevonuló technikai eszközök 0,2 ja kannázott készletével együtt tárolni.

4. El kell készíteni az üzemanyagok frissítési tervét, az egységek éves feladatainak, a tárolási idők figyelembevételével. A nagy mennyiségű „M” készletekkel rendelkező helyőrségek, amennyiben saját keretükből nem tudják a cseréket fedezni, évenként szolgálati úton igényelni kell a frissítést az előljáró szervtől.

Az előljáró szakszolgálat főnökének az igényeket összesíteni kell, a takarékoság elvének figyelembevételével a saját hatáskörükben megoldható cserék rendezése útján. A saját hatáskörben meg nem oldható mennyiségek frissítését igényelni kell az MN ÜEK-től.

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a saját és bevont egységek gímű. technikai eszközei összetételének változásait, annak megfelelően alakítani a tárolt készleteket és a változásokról, amennyiben szükséges, új ellátási tervet kell készíteni.

Az ellátó katonai szervezetnek a fenntartási készletében folyamatosan rendelkeznie kell a saját és a bevont egységek részére a megalakuláshoz és a körletek elfoglalásához szükséges hajtó- és kenőanyaggal.

Az „M” készletekből a HKSZ körletek elfoglalásához és az itt végrehajtandó összekovácsolási kiképzéshez felhasznált anyagok pótlására tervet kell készíteni, amelynek kivonatát a bevont katonai szervezetek részére meg kell küldeni, a HKSZ-i Tervkivonatokba, illetve munkajegyekbe történő bedolgozás céljából.

2. A szakszolgálat beosztottjainak felkészítése és kiképzése területén

A beosztott személyi állomány felkészítését a béke és „M” beosztás, valamint az állományilletékes szolgálati előjáró intézkedéseinek figyelembevételével kell tervezni és végrehajtani. A bevont állomány részére a hadrendi előjáró által szervezett kiképzéseken való részvételt biztosítani kell.

A saját és bevont katonai szervezetek „M” felkészítési tervének megfelelően, az egységek alaprendeltetéséből fakadó sajátosságok figyelembevételével az ÚSZF-nek fel kell készülnie és beosztottjait fel kell készítenie az „M” szemlékre, gyakorlatokra, átképzésekre, vagy egyéb feladatra behívott tartalékos szakállomány követelményeknek megfelelő színvonalú oktatására.

A békekiképzés folyamatában a saját és bevont egységek technikai szolgálataival együttműködve részt kell vennie a gk. vezetői és gépkezelői állomány, valamint a gépkocsi parancsnokok felkészítésében.

A szakszolgálat beosztottjainak önképzése a béke és „M” feladatok magasabb szintű ellátására történő felkészítést kell szolgálnia.

A szakatonai állomány alapkiképzését az ellátó egység hadrend szerint illetékes seregtestparancsnok intézkedése alapján kell végrehajtani, a szakmai alapozó kiképzést helyőrségenként, illetve magasabbegységenként összevontan kell lefolytatni.

A sorkatonai állomány kötelékkiképzését, valamint a szakharcászati-komplex- és szakharcászati gyakorlatokat az állományilletékes HTPH-nek kell tervezni, figyelembe véve az „M” beosztásokra történő felkészítést.

3. A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat munkája a kiképzési, egyéb feladatok üzemanyag és üzemanyag-technikai eszközök biztosítása területén

a) Fenntartási szükségletek tervezése

Üzemanyag-tervezés

Az éves üzemanyag szükséglet megalapozott tervezése érdekében a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat:

– ismerje és tartsa naprakész állapotban a saját és az ellátásra bevont egységek gépeinek, valamint az egyéb, üzemanyagot fogyasztó eszközök típusát és mennyiségét;

– írásban kérje be az ellátásba bevont és utalt egységektől az engedélyezett kilométer és üzemóra kiszabotokat, ezek típusokra történő elosztását; a tervezett javítások (javításra utaltakét is) átfényezések, műszaki felülvizsgálások darabszámát; a pc. és gjmű. technikai szolgálat, a fegyverzeti szolgálat részére engedélyezett üzemanyag mennyiségeket; az egyéb üzemanyagot fogyasztó gépek (mozgókonyha, olajkályhák, hajtóanyagok szivattyúk stb.) tervezett üzemóráját; valamint az egyéb jogcímen szükséges üza. mennyiségeket. Ha a bevont egység „teljes pénzgazdálkodást folytató katonai szervezet”, a részére szükséges üza. mennyiségeket az üza. szükségleti terv 4. sz. bizonylat „egyéb célra” rovatába kell tervezni.

A fenti adatok alapján össze kell állítani az üzemanyag szükségleti tervet;

Az utalt katonai szervezet („M” törzsek) részére engedélyezett kilométer és üzemóra mennyiségeket – típusonkénti bontásban – magyarázó szövegben is fel kell tüntetni.

Figyelemmel kell kísérni a saját és az ellátásba bevont (utalt) egységek kilométer és üzemóra felhasználását, az azokban bekövetkezett változásokat, (emelés, csökkentés, terven felüli felhasználás) és a szükséges keretmódosítást a szervezetszerű előljáró üzemanyag szolgáltatótól igényelje.

A laktanya (helyőrség) üza. szolgálatba bevont egységek által nem ismert feladatokra (HKSZ ellenőrzés stb.) az előljáró üzemanyag szolgálat vezető a szükséges adatokat a tervezést végrehajtó üzemanyag szolgálat szervezetszerű előljárójának adja meg.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag szolgálatok részére a keretmódosításokat a hadrend szerinti előljáró ÜSZF-nek kell biztosítani. Azokban az esetekben, ha a bevont egységek valamelyike részére nem tervezett feladatot rendelnek el és az egység más seregtest alárendeltje, akkor a keretmódosítást a hadrend szerinti seregtest ÜSZF-nek a laktanya (helyőrség) hadrend szerinti előljáró seregtest részére kell megadnia.

Üza. technikai eszköz tervezése

Az üzemanyag technikai eszközök fenntartási szükségletének tervezése a CSHSZ V. rész 96–100. pontok előírása szerint történik.

A tervet a laktanya (helyőrség) üzemanyag szolgálat vezetője készíti el és a laktanya (helyőrség) PK HTPH ellenőrzi.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag szolgálatvezetője:

– a fenntartási készletű üzemanyag technikai eszközök tervezéséhez az évi üzemanyag-fogyasztási kerettel együtt megkapja a csapat törzskészlet egy havi mennyiségét is;

– vegye figyelembe, hogy csak a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat fontosabb hajtó- és kenő, karbantartó anyagaiból kell megalakítani a csapat törzskészletet, valamint, hogy a HKSZ körletek elfoglalásához szükséges üzemanyag készletekkel mindenkor rendelkezni kell;

– ismerje a tervezési normákat és a felszámolási jogcímeket;

– vegye figyelembe a saját és az ellátásba bevont egységek töltőállomása-inak és egyéb tároló eszközeinek kapacitását;

– a várható csökkenés (elhasználódás, selejtezés) tervezése érdekében a saját és a bevont egységek készleteiben levő üza. technikai eszközök állapotát a tervezés előtt meg kell vizsgálni és figyelembe kell venni az előző év erre vonatkozó mutatóit is;

– mindezek figyelembevételével kell összeállítani a szükséglet tervet.

Éves költségvetési előirányzat tervezése

A laktanya (helyőrség) üza. szolgálat az üzemanyag-szükséglet tervezésénél megkapott adatok (gépek típusa, darabszáma stb.) birtokában a CSHSZ V. rész 2. sz. mellékletében meghatározott tervezési szabályok, felszámítási jogcímek alapján tervezi meg a saját és az ellátásba bevont egységek költségvetési előirányzatát.

Amennyiben a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatába bevont egység „teljes pénzgazdálkodást folytató katonai szervezet”, úgy annak éves költségvetési előirányzatát a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat saját költség-

vetés előirányzati tervébe beállítani nem szabad. A „teljes pénzgazdálkodást folytató katonai szervezet” az éves költségvetési előirányzatát önállóan tervezi meg.

b) *A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat nyilvántartása, elszámolása*
Nyilvántartás

A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat az anyagi eszközök nyilvántartását az „egységes készletgazdálkodás” elvének megfelelően végzi. Az ellátásba bevont egységek „M” készletű üzemanyagait és üzemanyag technikai eszközeit a saját „Egységes összkészletében”, valamint „Alegységnél Kintlevő Készlet”-ben is tartsa nyilván.

A bevont egységek anyagait „M” nyilvántartási könyvben (kartonon) kell nyilvántartani, egység összkészletként és alegységenkénti bontásban. Az elvonuló katonai szervezeteknek az MNHF 0030. Utasítás 59. pont 2. bekezdése alapján hadi nyilvántartással is rendelkezniük kell.

Ha a bevont egység másik laktanyában diszlokál, és a helyőrség üzemanyag-szolgálat fenntartási készletű üzemanyagot tárol itt, azt mint „Alegységnél Kintlevő Készlet”-et kell nyilvántartani.

A fenti nyilvántartási rend összességében meggyezik a jelenleg érvényben levő nyilvántartási renddel, eltérés csak a helyőrség üzemanyag-szolgálatnál van, ahol a fenntartási készletnek azt a részét, amely másik objektumban van tárolva, mint alegység készletet is nyilván kell tartani.

A fenti nyilvántartási rendszer a jelenleg meglévő gépi programok alapján könyvelhető.

Elszámolás

Az évi üzemanyag-felhasználást, üzemanyagtechnikai eszköz mozgását, az év végi zárókészletek elszámolását, a hiány-kár helyzet jelentésének rendjét és határidejét az érvényben levő MN ŰSZF-i intézkedés szabályozza.

A felhasznált, a békekészletben és a saját egység „M” készletében meglévő szakanyagok elszámolásán kívül célszerű a laktanya (helyőrség) ŰSZF-t felcélössé tenni a bevont katonai szervezetek és a csak anyagtárolásra utalt egységek „M” szakanyag elszámolásának előkészítéséért is. Azon egységeknél, ahol CSSZR működik, az elszámolásokat az ŰSZF-nek és a CSSZR vezetőnek közösen kell elkészíteni.

Az elszámolásokat a LPK (Heó. PK) HTPH-nek kell ellenőrizni, a bevont egységek elszámolását az állományilletékes, a többit a LPK (Heó. PK) hagyja jóvá.

Ha a bevont (utalt) egység „teljes pénzgazdálkodást folytató katonai szervezet”, a részére felhasználásra kiadott üzemanyagokról, a térítésre kötelezett üzemanyag technikai eszközökről negyedévenként összesítést kell készíteni és ki kell tölteni külön-külön „Térítéses üza. csekk”-et, annak „MN ÜEK” példányát kiegyenlítés végett meg kell küldeni, az utalt példányt az utalt egységnek át kell adni. Az első példányt (ellátó példány) számviteli tevékenység nélkül okmány-naplózni és gyűjtőzni kell. A véglegesen visszavételezett hűtőfolyadékra (használt és nem használt) egyéb üzemanyagra, üza. technikai eszközökre „Átvételi jegyzőkönyv-et kell szerkeszteni, és annak egy példányát az MN ÜEK-nek pénzzójáírás végett meg kell küldeni.

c) *A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat feladata a szakanyag biztosítás és szállítás területén*

A laktanyában (helyőrségben) levő minden fenntartási készletű üzemanyagot, tároló-kiszolgáló eszközt, bázist a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat kezelésébe kell összevonni. A bevont egységek üzemanyagotöltő gépkocsijait, üza. szállító gépkocsijait közös telephelyen kell tárolni. A bevont egységek „MZ” szállító eszközeiben saját „M” készletű üzemanyagait, kiképzési szállító eszközeiben a népgazdaságból bevonuló gépek első feltöltéséhez szükséges üzemanyagokat célszerű tárolni.

A gazdálkodási időszakra meghatározott üzemanyag-fogyasztási keret, alapját képezi a saját és bevont egységek üzemanyag-ellátásának. Az üzemanyagok jó minőségben és folyamatosan történő biztosítása, valamint az utalt egységek ellátottságáról történő tájékoztatás érdekében a laktanya (helyőrség) ÜSZF-nek tervet kell készíteni a hajtóanyag és motorolaj fogyasztási keretek elosztására.

A laktanya (helyőrség) üzemanyagszolgálat főnökek fel kell mérni a bevont egységek által használt hajtóanyag fajták mennyiségét, a tárolókapacitásnak és a készletgazdálkodás követelményeinek megfelelően ki kell alakítani a készleteket, igényelni kell a szakanyagokat, figyelembe véve az ellátásba bevont egységek feladatait („M” összekovácsolási gyakorlat, harcászati gyakorlatok, stb.).

A vasúti szállítmányok átvételét meg kell szervezni. A vasúti tartálykocsik átvételére laktanya (helyőrség) parancsban, a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat állományából bizottságot kell kijelölni. Az üzemanyag beszállítását a laktanya (helyőrség) üza. szolgálat állományába bevont töltőgépkocsikkal kell végrehajtani. Laktanya (helyőrség) parancsban szabályozni kell, hogy mely töltőgépkocsik vesznek részt benzin, illetve gázolaj beszállításában, valamint a beszállítás útvonalát.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat főnökek fel kell mérni a saját és bevont egységek kenő-, karbantartó anyag szükségletét és a tervezett vételezés előtt 10 nappal értesítést kell küldeni az illetékes központ hadtáp üzemanyagraktárnak. A szakanyagok vételezését a laktanya (helyőrség) üzemanyagraktár vezetőnek kell végrehajtani a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatba bevont személyi állománnyal, szállító járművekkel. Vasúti szállítással történő vételezés esetén az anyagokat a laktanya (helyőrség) PK HTPH által kijelölt személyi állománnyal, szállító járművekkel kell beszállítani az üzemanyag-raktárba.

Gyakorlatok üzemanyag biztosítása alapvetően a bevont egységek üzemanyag-szolgálatának feladata. A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatának minden esetben biztosítania kell a feltételeket a feladat végrehajtásához. (Idő biztosítás az előkészítő, befejező időszakban, igénylés alapján szakanyagok biztosítása stb.).

A laktanya (helyőrség) üzemanyagotöltő állomásra 24 órás szolgálatot kell vezényelni. Ha a helyőrségben más laktanyában is szükséges feltöltést végezni, ott munkaidőben kell ügyeletet feltöltőt vezényelni. Munkaidőn túl a helyőrség üzemanyagotöltő állomáson kell a gépeket feltölteni.

Az ügyeletes üzemanyag feltöltőket a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatba bevont üzemanyagotöltő gépkocsivezetők szolgálatba vezénylésével kell biztosítani. Az üzemanyagotöltő gépkocsivezetőket – kulturális szabadidő biztosítása, illetve leterheltségük csökkentése céljából – egyéb szolgálatok (őrség, konyhai kisegítő stb.) alól mentesíteni kell.

Más alakulatok állományába tartozó – feltöltést igénylő – gépjárműveket űza, feltöltési csekk ellenében kell feltölteni.

Az üzemanyagraktárból a szakanyagok kiadását – a laktanya (helyőrség) parancsban meghatározott időben – a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat főnök (PK HTPH) által érvényesített utalvány alapján kell végrehajtani.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat főnöknek a bevont egységek gépei részére a távolsági utakra, vezénylésekre ki kell adni a szükséges mennyiségű kenő, karbantartó anyagot, üzemanyag-feltöltési csekket, azokkal őket el kell számoltatni.

Számfejtetni kell a menetleveleket, üzemóralapokat, azok igénybevételi szelvényeit az ellátásba bevont egységeknek vissza kell juttatni. A túlfogyasztó gépekről kimutatást naponta 12.00-ig a bevont egységeknek át kell adni.

d) *Laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat feladatai a szakanyagok karbantartása, javítása területén*

Karbantartás

Az üzemanyag-szolgálat technikai eszközeinek karbantartása történhet:

- a) csapattagokban;
- b) külső szervek által.

A csapattagokban végrehajtandó karbantartási feladatokat az üzemanyag-szolgálat főnöknek kell terveznie, figyelembe véve a helyi lehetőségeket, a végrehajtásra kelülő gyakorlatok időpontjait, a bevonuló tartalékos hadkötelesekből az űza. szolgálat részére biztosítottak számát, a tartós tárolásba helyezés végrehajtására és egyéb karbantartási feladatokra behívott állomány igénybevételének lehetőségét a szakszolgálat karbantartási és frissítési feladatainak megoldására.

Az elkészített karbantartási tervet a PK HTPH hagyja jóvá. A tervet be- dolgozza a hadtáp szolgálat összesített frissítési és karbantartási tervébe és ez alapján a szükséges munkaerőt biztosítja.

A külső szervek által végzendő, CSHSZ V. részének megfelelően, közpon- tilag nem tervezett karbantartási feladatokat a technikai eszközök elhasználódási fokát és a tapasztalati mutatókat figyelembe véve igényelni kell az MN ÜEK-től.

Javítás

Az üzemanyag technikai eszközök javítása a csapatműhelyekben, a központ üzemanyagraktáraknál, vagy az általuk kiküldött szakmunkásokkal a csapatoknál, illetve népgazdasági vállalatoknál kerül végrehajtásra.

A csapatjavítások tervezésénél az ÜSZF-nek figyelembe kell venni a javító- műhely (műhelyek) kapacitását, szakember ellátottságát és leterheltségét.

A javítások ütemezését egyeztetni kell a PK TECHN-el és a tárgyhóna- pot megelőző hó 20-ig a javítási igényeket meg kell adni a javító műhelyek ré- szére.

Az ÜFSZ-nek gondoskodnia kell arról, hogy a kisjavításra összegyűjtött űza. technikai eszközök tiszták, karbantartottak és tűzveszély-mentesek legyenek.

A csapattagokban nem javítható technikai eszközöket a bevont egységek- től össze kell gyűjteni és cserejegy ellenében a soron következő vételcsekkor le kell adni az ellátó központ htp. üzemanyagraktárnak.

Az üzemóra (km) teljesítéséhez kötött üzemanyag technikai eszközök javi- tásba adását a tárgyévét megelőző év augusztus 31-ig közvetlenül az MN ÜEK- től kell kérni.

A laktanya űz. szolgálatba bevont töltőgépkocsik javítását, javítóanyagokkal történő ellátását a Gépjármű Szolgálati Utasítás, valamint az MN Pc. és Gjmű. Technikai Szolgálat Főnök és az MN Üzemanyag Szolgálat Főnök közös rendelkezései szerint kell végezni, a laktanya (helyőrség) üzemanyagszolgálatvezető igénylése alapján.

A nem javítható és saját hatáskörben selejtezhető üzemanyag technikai eszközök selejtezését összevontan kell végezni. A kiselejtezett technikai eszközöket a bevont egységek részére a fenntartási készletekből, a fenntartási készletű kiselejtezett és hiányzó technikai eszközöket a központ üzemanyagraktártól kell pótolni.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat átfogó ellenőrzését a hadrend szerinti szakmai előjáróknak célszerű végezni. Az ellenőrzés ki kell hogy terjedjen a hadrend szerint alárendelt egység (egységek), a bevont egységek HKSZ-i feladatai szakanyagbiztosításának tervezésére, szervezésére, az „M” készletű anyagok meglétére, hadrafoghatóságára, a frissítések végrehajtására, a laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálat gazdálkodási tevékenységére, a szakkiképzések végrehajtására és a szakszolgálat irányítására.

A bevont egységek hadrendi előjáróinak ellenőrizni kell a saját alárendelt (alárendelték) HKSZ-i feladatainak üzemanyag biztosítottságát, az „M” készletű anyagok meglétét, hadihasználhatóságát, a frissítések végrehajtását. A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatát érintő problémákról tájékoztatni kell az azonos szintű hadrendi előjáró parancsnokságot. Azoknak a hiányosságok felszámolására intézkedni kell.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatot a LPK HTPH-nek (Heő. PK HTPH-nek) félévenként, a LPK-nak (Heő. PK-nak) évenként kell ellenőriznie és elszámoltatnia.

Az üzemanyag-szolgálat főnöke köteles negyedévenként a raktárban tárolt, félévenként az alegységekhez kiadott anyagokat leellenőrizni. Több objektumban történő kiszolgálás esetén kéthetenként (havonta) a felelős személyt (személyeket) el kell számoltatni és havonta célszerű a hajtóanyagokat és motorolajakat leltározni.

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a javítóműhelyekhez, szervizállomásokhoz kiadott anyagok takarékos és rendeltetésszerű felhasználását, a túlfogyasztó gépjárműveket és azokról naponta tájékoztatni kell a kirendelésre jogosult parancsnokokat.

A szolgálat egyéb ellenőrzési feladatai megegyeznek a CSHSZ-ban előírtakkal.

III.

Összességében a feladatok követelményeknek megfelelő színvonalú megoldása, a befolyásoló tényezők figyelembevétele, a szolgálat főnökétől megköveteli:

- a harcükszültségi utasítások, ideiglenes hadinormák mélyreható elsajátítását, a beosztott állomány folyamatos képzését, a HKSZ-i és mozgósítási feladatok üzemanyagbiztosításának egységekre menő naprakészen tartását;

- a bevont és ellátásra utalt katonai szervezetek kiképzési, ellátási, szállítási és egyéb katonai feladatainak részletes ismeretét, az azoknak megfelelő szakanyagellátás megszervezését, a biztosítás végrehajtását;

- a béke szakutasítások és a szakanyagellátást befolyásoló intézkedések, szabályzatok kapcsolódó részeinek, azok módosításának folyamatos figyelemmel kísérését;

- a vezetői, irányító tevékenység állandó magas szintű végrehajtását;

- a gazdálkodási adatok rendszeres elemzését, összességében, valamint katonai szervezetenként. Folyamatos tájékozódást és tájékoztatást a korrekciók végrehajtását, a szakanyaggazdálkodás alakulásának folyamatos jelentését az előljáró, illetve előljárók felé.

Feszesen meg kell szervezni a szolgálat beosztottjainak munkáját, kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi tulajdon védelmét szolgáló intézkedések betartására, hatékonyan, okfeltáróan kell végrehajtani a belső ellenőrzéseket.

A helyőrség üzemanyag-szolgálat főnökének a feladatok maradéktalan végrehajtása érdekében az összefegyvernemi magasabbegység ÜSZF-nek megfelelő elméleti és gyakorlati felkészültségi szinttel kell rendelkeznie.

Az üzemanyag-szolgálat szervezete

A feladatok végrehajtása érdekében a helyőrség (laktanya) üzemanyag-szolgálatnak megfelelő - laktanyánként (helyőrségenként) egyedileg kialakított - szervezeti keretekkel kell rendelkezni.

a) Laktanya üzemanyag-szolgálat: (változat)

ÜSZF:	1 tiszt
ÜSZF H:	1 tiszr, vagy tts.
Üza. ra. vez.:	1 tts.
Üza. nyt.:	1 ts. (Ha nincs CSSZR)
Üza. ra. kez.:	2 ts. + 1 honv.
Tö. gk. vez.	3-4 ts. (honv.)
Tö.. gk.:	3-4

b) Heő. üzemanyag-szolgálat: (változat)

(Kettő vagy több objektumban történő kiszolgálás esetén)

ÜSZF:	1 tiszt
ÜSZF H:	1 tiszt, vagy tts.
Üza. ra. vez.:	2 tts.
Üza. ra. kez.:	2-3 ts., (honv.) (a kiszolg. objektumtól függően)
Üza. nyt.:	1 ts. (Ha nincs CSSZR)
Üza. tö. gk. vez.:	4-6
Üza. gk.:	4-6

Az élő katonai szervezetek 1-2 db „BZ” tö. gk-val, a gyakorlatok üza. ellátása érdekében rendelkezzenek.

A laktanya (helyőrség) üzemanyag-szolgálatot a Heő. (LPK HTPH) PK HTPH-nek kell alárendelni, szakmai vonatkozásban az ellátó egység hadrend szerinti szakszolgálat főnökének.

A szolgálat állománya részére feladataikat „Munkaköri Leírás”-ba kell rögzíteni.

A tanulmány megírása során igyekeztünk rendszerbe foglalni a laktanya üzemanyag-szolgálat munkáját, az azokra ható tényezőket a már működő szervezeteknél szerzett tapasztalatok felhasználásával.

A tanulmány megírásakor célul tűztük ki, hogy a laktanya üza. szolgálatok munkájának megszervezésénél és végrehajtásánál a szolgálat főnökök részére az egész munkát átfogó, iránymutató anyag álljon rendelkezésre, cél volt továbbá, hogy a Debrecenben szerzett tapasztalatokat felhasználva, alapot adjunk a helyőrség jellegű üzemanyag-szolgálatok kialakításához.

Tanulmányunkban rendszerbe foglaltuk a helyőrség jellegű üzemanyag-szolgálatnál az „M” készletű szakanyagok tervezésének, megalakításának, minőségmegóvásának, karbantartásának, az ellenőrzés végrehajtásának, az anyagok nyilvántartásának és az ellátás végrehajtásának rendjét.

A meghatározottak alapján megszervezett üzemanyag-szolgálatok, megfelelő vezetés és irányítás mellett, kellő színvonalon képes szakanyagbiztosítási feladataik megoldására, javítani tudják a minőségmegóvás érdekében kifejtett tevékenységüket, a belső ellenőrzések hatékonyságát. Az anyaggazdálkodás koncentrációja lehetőséget ad a gazdasági hatékonyság növelésére, a szakszolgálat egész területén.

Felhasznált irodalom:

1. CSHSZ V. rész Üzemanyag-szolgálat
2. 109/1979. (HK 32.) MNHF Intézkedés
3. 51/1979. (HK 24.) MN ÜSZF Intézkedés.